

Kodeks

Kodeks dobrych praktyk „Ogrodnictwo wobec roślin inwazyjnych obcego pochodzenia” jest zbiorem zasad określających jak postępować z roślinami należącymi do gatunków obcych, aby ograniczyć ich przenikanie z naszych ogrodów i terenów zieleni do dzikiej przyrody.

Jest przeznaczony dla osób uprawiających własne ogrody, jak również zawodowo zajmujących się ogrodnictwem, które chciałyby przyczynić się do ochrony przyrody.

Kodeks dobrych praktyk został opracowany przez grono ekspertów, a jego treść zaakceptowało 20 instytucji reprezentujących administrację publiczną, organizacje pozarządowe, jednostki naukowe oraz wiodące stowarzyszenia branży ogrodniczej.

Oprócz ogólnych zasad postępowania z gatunkami obcymi, w Kodeksie znajdują się karty informacyjne o roślinach należących do inwazyjnych gatunków obcych stosowanych w ogrodnictwie. W karcie można znaleźć opis rośliny i praktyczne zalecenia dotyczące uprawy w sposób bezpieczny dla rodzimej przyrody.

Szacuje się, że w środowisku przyrodniczym Polski występuje ok. 3500 gatunków roślin naczyniowych, z czego rośliny obcego pochodzenia stanowią aż 30%. Obecnie tylko niewielka część gatunków obcych stanowi zagrożenie dla rodzimej przyrody, są to tzw. inwazyjne gatunki obce, które stanowią ok. 1,5% flory Polski. Jednak ta sytuacja może szybko się zmienić.

Inwazyjne gatunki obce negatywnie wpływają na środowisko przyrodnicze, m.in. poprzez wypieranie gatunków rodzimych czy ograniczanie bazy pokarmowej dla zwierząt. Niektóre z gatunków inwazyjnych przynoszą także straty gospodarcze, np. rozprzestrzeniając się jako uciążliwe chwasty, a nawet stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, powodując alergie lub poparzenia.

Wypełnij deklarację

o stosowaniu Kodeksu dobrych praktyk w ogrodnictwie. Złożenie deklaracji będzie potwierdzeniem, że dla Ciebie lub Twojej firmy/organizacji/instytucji dbałość o przyrodę jest cenną wartością. Poznanie, zaakceptowanie i stosowanie zasad proponowanych w Kodeksie może przyczynić się do zatrzymania lub ograniczenia procesu rozprzestrzeniania się wielu obcych gatunków roślin o charakterze inwazyjnym. Każdy może mieć swój udział we wdrażaniu zasad Kodeksu.

Podczas prac nad Kodeksem uzgodniono, iż nie należy wprowadzać do sprzedaży i uprawy następujących roślin inwazyjnych gatunków obcych („gatunki uzgodnione”):

foto: 1 - Rasbak (Praca własna) [GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdL.html>)], Wikimedia Commons, 2 - Matt Lavin from Bozeman, Montana, USA (Acer negundo) [CC BY-SA 2.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/>)], Wikimedia Commons, 3 - Christian Fischer [CC BY-SA 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>)], Wikimedia Commons, 4 - Praxair (Praca własna) [CC0], Wikimedia Commons, 5 - Wouter Hagens (Praca własna) [Public domain], Wikimedia Commons, 6 - User:SE_Johnny (Praca własna) [GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdL.html>)], Wikimedia Commons, 7 - 354 (354) [GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdL.html>)], Wikimedia Commons, 8 - Tauno Erik (Praca własna) [GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdL.html>)], Wikimedia Commons, 9 - Steven G. Johnson (Praca własna) [GFDL (<http://www.gnu.org/copyleft/fdL.html>)], Wikimedia Commons

Zasady kodeksu

1. Poznaj, co dokładnie uprawiasz lub sprzedajesz

Identyfikacja rośliny jest warunkiem koniecznym, aby podejmować jakiekolwiek działania mające na celu ochronę przyrody. Dlatego tak ważne jest, aby poznać prawidłowe nazwy roślin.

2. Wprowadzaj prawidłowe oznakowania oferowanych do sprzedaży roślin

Rośliny oferowane do sprzedaży powinny być oznakowane polską i łacińską nazwą, np. za pomocą etykiet lub naklejek. W przypadku braku oznaczeń zaleca się, aby sprzedawcy udzielali informacji ustnej o nazwie sprzedawanych roślin.

3. Miej aktualną wiedzę, które obce gatunki roślin stosowanych w ogrodnictwie są inwazyjne

W Kodeksie można znaleźć listę roślin stosowanych w ogrodnictwie a uznawanych obecnie za inwazyjne gatunki obce. Okazuje się, że niektóre nowe gatunki także stają się ekspansywne. Warto więc szukać aktualnych informacji na temat roślin, które mogą stanowić zagrożenie dla rodzimej przyrody.

4. Zrezygnuj ze sprzedaży lub z uprawy „zakazanych gatunków” oraz „uzgodnionych gatunków” obcych roślin

Dzięki rezygnacji ze sprzedaży i uprawy wybranych gatunków roślin uznanych za inwazyjne zmniejszy się ryzyko ich przedostawania się z ogrodów i terenów zieleni do środowiska przyrodniczego.

5. Przekazuj klientom informacje o inwazyjnych gatunkach roślin

Zaleca się, aby sprzedawcy informowali klientów o inwazyjności roślin i przekazywali odpowiednie wskazówki jak je uprawiać w sposób bezpieczny dla środowiska lub proponowali alternatywne nieinwazyjne gatunki lub odmiany.

6. Unikaj wprowadzania do swojego ogrodu i na tereny zieleni roślin zaliczanych do gatunków inwazyjnych

Inwazyjne gatunki roślin można zastąpić innymi roślinami: rodzimymi lub obcymi, ale niewykazującymi charakteru inwazyjnego. Rośliny te także charakteryzują się pięknym zapachem, kolorem kwiatów czy kształtem liści.

7. Promuj stosowanie rodzimych lub nieinwazyjnych roślin obcego pochodzenia

Chcąc upodobić nasz ogród lub teren zieleni do naturalnego ekosystemu, uprawiajmy w nich rośliny gatunków rodzimych, które są dostępne w ofercie ogrodniczej. Rośliny te mogą być atrakcyjne dla ptaków lub motyli, pszczoł i innych owadów. Jednocześnie będą stanowić urzekający element ogrodu.

8. Utrzymuj rośliny obcego pochodzenia w ogrodzie, tak aby nie przedostawały się „za płot”

Pojawienie się w naturalnym ekosystemie nawet najpiękniejszej rośliny obcego pochodzenia jest niepożądane i może zakłócić jego strukturę i funkcjonowanie. Dlatego zasięgajmy informacji u sprzedawcy jak ją uprawiać w sposób bezpieczny dla środowiska oraz stosujmy zalecenia dla gatunku zawarte w kartach informacyjnych Kodeksu.

9. Wyrzucaj odpady roślinne w sposób odpowiedzialny – nigdy „na dziko”

Odpady roślinne inwazyjnych gatunków obcych powinny zostać odpowiednio przetworzone, np. rozdrobnione i wysuszone, oraz składowane najlepiej w zamkniętym kompostowniku lub spalone.